

SANDTANGEN EIENDOM AS
Kjølebrønnsveien 1191
3766 SANNIDAL

Saksbehandler, innvalgstelefon
Pernille Bechmann, 33372310

Tillatelse til utfylling og mudring i Barlandskilen, gbnr. 77/123 i Kragerø kommune

Vedtak om tillatelse

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark gir Sandtangen Eiendom AS tillatelse, etter forurensningsregelverket til følgende i Barlandskilen, gbnr. 77/123 i Kragerø kommune:

- fyller ut inntil 150 000 m³ innenfor et areal på 12 000 m² sjøbunn
- mudre inntil 30 000 m³ innenfor et areal på 11 000 m²

Vedtaket er hjemlet i forurensningsloven §§ 11 og 16.

Tillatelsen gis på vilkår angitt i eget vedlegg, og er gyldig i tre år fra dags dato.

Frister

- Varsle oppstart minimum en uke før arbeidene starter.
- Rapportere om utført arbeid innen seks uker etter at tiltaket omfattes av tillatelsen er fullført.

Vedtak om gebyr

Sandtangen Eiendom AS skal betale et gebyr på kr 37 400 (sats 6) for Statsforvalterens behandling av søknaden om tillatelse. Vedtaket om gebyr er gjort etter forurensningsforskriften § 39-4.

Søknaden

Sandtangen Eiendom AS søkte 17.01.2023 (søknad sist oppdatert 09.05.2023) om tillatelse etter forurensningsregelverket til å fyller ut inntil 150 000 m³ innenfor et areal på 12 000 m² sjøbunn og å mudre inntil 30 000 m³ innenfor et areal på 11 000 m² i Barlandskilen, gbnr. 77/123 i Kragerø kommune.

Formålet med utfyllingen er å etablere landarealer til nye båthaller, for utendørs vinterlagring av båt og til parkering. Dybden i utfyllingsområdet er inntil 26 meter. For å sikre stabil utfylling er det behov for å flytte sedimenter (mudre). På grunt vann, inntil et vanddyp på 10 m, kan sjøbunn fjernes ved å grave opp masser med gravemaskin fra land. Når det er for dypt til å bruke gravemaskin, dypere enn 10 m, søkes det om å forflytte massene med mindre sprengladninger i løsmassene i fronten av

fyllingsfoten. Sedimentet vil bli fortrent foran utfyllingen og opp mellom stein i utfyllingen. Det er planlagt bruk av siltgardin og overvåking av turbiditet for å begrense spredningen av sediment.

Det søkes om å benytte sprengsteinsmasser fra eiendommen til utfyllingen. For en effektiv tiltaksgjennomføring er det søkt om å kunne arbeide i sjø i samme tidsrom som reguleringsbestemmelsene tillater sprengning på land (1. oktober til 1. april).

Sjøbunnen i og ved tiltaksområdet har blitt analysert for miljøgifter ved tre stasjoner, og resultatene viser konsentrasjoner av metaller og organiske miljøgifter tilsvarende inntil tilstandsklasse IV («dårlig») jf. klassifiseringssystem for sediment (M-608 | 2016 «Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota»)

Uttalelser fra andre instanser

Utfyllingen er regulert i PlanID 20021191 – Detaljregulering for Sandtangen – Kjølebrønd, som ble vedtatt av kommunestyret i Kragerø 11.02.2021.

Kystverket og Kragerø havnevesen KF hadde ingen vesentlige merknader til tiltaket, utover at det krever tillatelse etter havne- og farvannsloven.

Norsk maritimt museum (NMM) har gjennomført arkeologisk registrering i deler av utfyllingsområdet, uten funn av kulturminner under vann. Tiltaksområdet er noe utvidet siden undersøkelsen, men NMM vurderer potensialet for konflikt med fredede eller vernede kulturminner under vann som liten.

Forhåndsvarsling og offentlig høring

Søknaden ble forhåndsvarslet til sakens parter og andre berørte, samt lagt til offentlig høring ved annonse i Kragerø Blad Vestmar, Telemarksavisa og Varden og lagt ut på Statsforvalterens nettsider, jf. §§ 36-6 til 36-8 i forurensningsforskriften. Høringsfristen var 06.07.2023.

Vi mottok en uttalelse fra Fiskeridirektoratet, som skriver at det ikke er registrert spesielle fiskeri- og havbruksinteresser ved ønsket tiltakssted, men at det er ålegrasforekomster i nærheten. De ber om at Statsforvalteren stiller strenge vilkår om avbøtende tiltak for å hindre spredning av forurensning, hvis det blir gitt tillatelse til tiltaket.

Lovgrunnlag

Statsforvalteren er delegert myndighet for utfylling i sjø og vassdrag, når tiltaket skjer fra land og for mudring i sjø og vassdrag, når tiltaket skjer fra land (Miljødirektoratet rundskriv T-3/12, 2012).

Forurensningsmyndigheten kan gi tillatelse med vilkår til virksomhet som kan medføre forurensning, med hjemmel i forurensningsloven § 11, jf. § 16. Når forurensningsmyndigheten avgjør om den skal gi tillatelse og fastsetter vilkår, skal den legge vekt på de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket opp mot de fordelene og ulempene tiltaket ellers vil medføre. Kravene i vannforskriften §§ 4 - 6 og naturmangfoldloven kapittel 2 legges til grunn som retningslinjer ved skjønnsutøvelse etter forurensningsloven.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79.

Tillatelsen kan senere endres i medhold av forurensningsloven § 18. Endringer skal være basert på skriftlig saksbehandling og endringssøknad må foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt utelukker ikke erstatningsansvar for skade, ulempe eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

Statsforvalterens vurdering

Forurensning

Sedimentet i og ved tiltaksområdet er forurenset og har konsentrasjoner av metaller og organiske miljøgifter tilsvarende inntil tilstandsklasse IV («dårlig») jf. klassifiseringssystem for sediment (M-608|2016 «Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota»).

Etter vår vurdering vil den største faren for spredning av forurenset sediment være som følge av mudring og forflytting av løsmasser med sprenging. Forflytting av sjøbunnsmasser må, så langt som mulig og minimum i områder grunnere enn 10 m, gjøres ved å grave fremfor å spreng. Basert på de målte konsentrasjonene, må massene tas opp og leveres til godkjent avfallsanlegg. På dyp der gravemaskin ikke kommer til, kan masser fortrenkes fra utfyllingen ved sprenging. Sprenging vil føre til oppvirvling av sediment i vannmassen og til at sedimentet fortrenkes foran fyllingsfoten og mellom stein i utfyllingen. Antall salver og størrelsen på disse skal tilpasses for å redusere oppvirvlingen av sediment mest mulig. For å redusere spredning av forurensete partikler setter vi krav om bruk av velfungerende siltgardin, som omsøkt. For å kontrollere at siltgardinen fungerer etter hensikt, stiller vi krav om å overvåke turbiditet, med påfølgende krav om stans i arbeidet ved overskridelse av grenseverdien. Det må gjøres tiltak for å begrense spredningen av plast som følge av sprenging for fortrenkning.

Under prøvetaking av sediment ble det observert oljefilm på vannfasen i mye av prøvematerialet. Det kan føre til oljefilm på vannflaten under arbeidene. Vi har stilt vilkår om beredskap og lett tilgjengelig lense for at eventuell oljeforurensning raskt skal stoppes og samles opp.

Det søkes om å benytte sprengsteinmasser fra eiendommen til utfyllingen. Sprengstein kan inneholde sprengstoffrester, plast (sprengtråd, fyllingsrør, jf. vedlagt Faktaark M-1085|2018) og annet avfall. For å begrense spredning av plast og annen forsøpling fra sprengingen stiller vi vilkår om valg av metode som begrenser mengden plast og om å etablere og følge opp rutiner for å hindre spredning av og sikre opprydding av forsøpling.

Sprenging og utfylling med sprengstein gir tilførsel av nitrogen. Mengden nitrogen avhenger av type og mengde sprengstoff. Tiltaket er av et omfang som vil kunne føre til midlertidig økt konsentrasjon av nitrogen i resipienten. Tilførselen av nitrogen er begrenset til perioden for tiltaket og vi forventer ikke en varig negativ effekt på miljøet. Sprenging, både på land og i sjø, må planlegges gjennomført på en måte som begrenser mengden ubrukt sprengstoff mest mulig.

Dersom det benyttes finkornede masser i utfyllingen skal det være kontroll på at disse ikke inneholder uakseptable konsentrasjoner av metaller og organiske miljøgifter.

Naturmangfoldloven

Det er ikke registrert naturtyper, verneområder, gyteområder, friluftsområder eller truede arter innenfor tiltaksområdet (kart.naturbase.no og portal.fiskeridir.no). Tiltaksområdet er del av Svennerbassenget, som er en nasjonal laksefjord.

I Sandtangundet, rett vest for tiltaksområdet, er det registrert et lokalt viktig ålegrassamfunn. I Barlandsbekken, som renner ut innerst i kilen, er det registrert sjøørret.

Eidsholmen ligger under 100 m øst for tiltaksområdet og er et statlig sikra friluftslivsområde. Området er også registrert som svært viktig friluftslivsområde egnet for bading, båtliv, fiske og klatring (naturbase.no).

Tiltaket vil kunne påvirke ålegrassamfunnet gjennom nedslamming og spredning av forurensning. Dette er hensyntatt gjennom krav om bruk av velfungerende siltgardin og turbiditetsmålinger med tilhørende grenseverdi.

Sprenging under vann kan ha negative effekter på fisk og andre organismer som befinner seg i nærhet ved bl.a. trykkbølger. Effekten av trykkbølgene varierer mellom ulike arter og livsstadier. Sprengladningene som benyttes for å fortrenge sedimentet under utfyllingen er mye mindre enn ved sprenging av fast fjell og effekten er derfor mindre. Vi stiller likevel vilkår for å begrense negative effekter av sprengingen. Før sprenging skal det sendes varselsalve og det skal sprenges ved sekvensiell avfyring. Antall salver og størrelsen på disse skal tilpasses for å redusere trykkbølgene mest mulig. Trykkbølger som følge av undervannsprenging vil kunne speiles i overflaten og endre fase. Det kan føre til undertrykk og kavitasjoner og medføre langtidsskade på fisk og pattedyr. Speiling i overflaten oppstår lettest ved blank sjø, mens krusninger i overflaten og urolig sjø bidrar til å dempe trykkpulser og lyd fra sprenging. Av den grunn stiller vi krav om at sprenging ikke skal foregå ved blank sjø / havbleike.

Barlandsbekken er et viktig sjøørretvassdrag. Fysiske tiltak i gruntvannsområdene utenfor utløpet vil kunne ha negativ påvirkning på beite- og oppvekstområde for sjøørreten. Arbeidene, spesielt sprengingen, kan i tillegg forstyrre fisk som skal vandre opp bekken på høsten. Av hensyn til sjøørret som skal vandre opp bekken bør man unngå arbeid i sjø i perioden september til november. Tiltaket vil kunne påvirke bruken av friluftslivsområdet på Eidsholmen på grunn av støy. Tiltak i sjø er som regel ikke tillatt i perioden 15. mai til 15. september av hensyn til friluftsliv og rekreasjon. Reguleringsbestemmelsene for området tillater sprengning på land i perioden 1. oktober til 1. april. For tiltakshaver er det en stor fordel om aktivitetene på land og i sjø kan foregå parallelt. For å hensynta både friluftsliv og sjøørret, samt fremdrift i prosjektet, stiller vi vilkår om at sprenging i sjøbunnen/ i utfyllingen ikke kan gjennomføres i perioden 15. mai til 30. november. Mudring og utfylling kan ikke gjennomføres i perioden 15. mai til 30. september.

Etter Statsforvalterens vurdering oppfylder kunnskapsgrunnlaget de krav som stilles i naturmangfoldloven § 8 for å kunne ta beslutning i saken.

Utfyllingen vil føre til direkte arealbeslag av sjøbunnen, men i et område som ikke innehar viktige naturtyper. De grunne delene av utfyllingsområdet er tidligere fylt ut og området blir fort dypt. De viktigste grunne områdene for sjøørret ligger nærmere Sandtangundet, på nordsiden av kilen og innenfor Sandtangundet.

Når tiltaket gjennomføres etter vilkår i tillatelsen, forventes ikke nevneverdig økning i den totale belastningen på økosystemet, jf. naturmangfoldloven § 10. Statsforvalteren anser ikke tiltaket til å utgjøre en vesentlig fare for at forvaltningsmålene for naturtypene og artene som lever der ikke oppnås, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Etter Statsforvalterens vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om naturmangfoldet og virkninger på naturmangfoldet. Før- varprinsippet får dermed ikke anvendelse, jf. naturmangfoldloven § 9.

Tiltakshaver skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltakene volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakenes og skadens karakter, jf. naturmangfoldloven § 11.

Tiltaket må utføres på mest mulig skånsom måte for å hindre spredning av forurenset sediment og nedslamming av nærliggende miljø. Statsforvalteren stiller krav om velfungerende siltgardin, overvåking av tiltaket med turbiditetsmålinger og tidsrestriksjoner for gjennomføringen, jf. naturmangfoldloven § 12. Det skal også tas særlig hensyn til andre forhold som kan virke spredningsreducerende, herunder vurdering av strøm, værforhold og tidevann.

Vannforskriften

Tiltaksområdet ligger i vannforekomsten Barlandkilen (vannforekomstID 0110021103-C), som er registrert som en sterkt ferskvannspåvirket fjord. Vannforekomsten er registrert med god økologisk tilstand og udefinert kjemisk tilstand. Diffus avrenning fra Kiil / Sandtangen er den eneste registrerte påvirkningen i vannforekomsten (vann-nett.no).

Spredning av forurenset sediment vil være begrenset til området innenfor siltgarden. Vi forventer at økt konsentrasjon av nitrogen er midlertidig, og vurderer det ikke som sannsynlig at tiltaket vil føre til at man ikke når miljømålet om minimum god økologisk tilstand innen 2027, jf. vannforskriften § 4.

Fordeler ved tiltaket

Tiltaket legger til rette for utvikling av eiendommen med vinterlaging av båter og parkering ved båthavna om sommeren.

Andre forhold

Statsforvalteren forutsetter at tiltaket ved oppstart har de nødvendige tillatelser/vurderinger etter annet relevant lovverk, som bl.a. plan- og bygningsloven, havne- og farvannsloven og kulturminneloven. Det er tiltakshavers ansvar å sikre at det aktuelle området har tilfredsstillende stabilitet slik at tiltaket ikke medfører utgliding av grunn eller sjøbunn.

Støy under anleggsarbeidene er ikke regulert i planbestemmelsene i detaljreguleringen av området. På bakgrunn av at tiltakets varighet og nærhet til friluftslivsområde, stiller vi krav om at støy fra tiltaket ikke skal overskride støygrensene for bygge- og anleggsvirksomhet i *Retningslinje for behandling av støy i arealplanleggingen* (T-1442/2021).

Fremmede arter

Den fremmede arten havnespy (*Didemnum vexillum*, japansk sjøpung) ble første gang observert i Norge i Stavanger i november 2020, og er siden funnet en rekke andre steder langs norskekysten. Høsten 2022 ble den registrert på Koster i Sverige, nær grensen til Norge. Så langt er ikke havnespy registrert i Vestfold og Telemark.

Arten formerer seg raskt, og spres over store områder via skips- og båttrafikk, teiner og annet fiskeutstyr. Den legger seg som store tepper på havbunnen, fortrenger alle andre arter, og kan få store konsekvenser for økologi og naturmangfold.

Vi gjør oppmerksom på aktsomhetsplikten i § 18 i forskrift om fremmede organismer: *den som iverksetter tiltak som kan medføre utilsiktet spredning av fremmede organismer i miljøet skal opptre aktsomt for å hindre at aktiviteten medfører uheldige følger for det biologiske mangfold.*

Dersom havnespy blir observert under utførelsen av arbeidet, skal arbeidet stanses og myndighetene varsles umiddelbart. Se vedlegg med lenke til Miljødirektoratet for tiltakshavers plikter og mer informasjon om havnespy.

Konklusjon

Statsforvalteren har vurdert de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket mot de fordelene og ulempene som tiltaket ellers vil medføre, jf. forurensningsloven § 11.

Vi vurderer det som lite sannsynlig at tiltaket vil føre til at man ikke når miljømålet om minimum god økologisk tilstand innen 2027, selv om tiltaket vil føre til tilførsel av nitrogen. Utfyllingen legger til rette for utvikling av næringsaktivitet i et område der det ikke er registrert naturtyper og der deler av området allerede er forringet. Statsforvalteren vurderer fordelene tiltakshaver får til å være større enn ulempene tiltaket fører til for naturmiljøet, og gir tillatelse den den omsøkte utfyllingen med tilhørende mudring.

Gebyr

Som varslet per brev av 08.06.2023, medfører behandling av søknad om tillatelse et gebyr i henhold til forurensningsforskriften kapittel 39. Vi har ikke mottatt kommentarer til varselet.

Ressursbruk knyttet til saksbehandlingen er lagt til grunn ved fastsettelse av gebyrsats.

Miljødirektoratet sender faktura.

Klageadgang

Sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse kan klage på vedtaket om tillatelse og gebyrsats **innen tre uker** etter at melding om vedtaket er mottatt. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes.

En eventuell klage skal sendes Statsforvalteren i Vestfold og Telemark. Hvis vi ikke gir medhold i klagen, vil vi sende den til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.

Klage på gebyrsats gir ikke utsatt iverksetting av vedtaket. Sandtangen Eiendom AS må derfor betale gebyret, og dersom klagen blir gitt medhold, vil restbeløpet bli tilbakebetalt.

Med hilsen

Siv Hege Wang Grøvo (e.f.)
fagsjef

Pernille Bechmann
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Vilkår - Tillatelse etter forurensningsloven til utfylling og mudring i Barlandskilen for Sandtangen Eiendom AS
- 2 Faktaark M-1085 2018 - Problemer med plast ved utfylling av sprengstein i sjø
- 3 Havnespy - Plakat Miljødirektoratet

Kopi til:

BIRDLIFE NORGE AVDELING TELEMARKE	Gamle Siljanveg 28	3719	SKIEN
Norges Jeger- og Fiskerforbund avdeling Telemark	Bøgata 8	3800	BØ I TELEMARKE
Forum for Natur og Friluftsliv i Telemark	Postboks 3089	3707	SKIEN
Naturvernforbundet i Telemark	Fogtegata 19	3936	PORSGRUNN
Vestfold og Telemark fylkeskommune	Postboks 2844	3702	SKIEN
Naturvernforbundet i Telemark	e-post		
Kragerø kommune	Postboks 128	3791	KRAGERØ
Hjørdis Dorothy Lloyd	Kjølebrøndsveien 1250	3766	Sannidal
Øivind Pedersen	Hauanveien 32	3031	DRAMMEN
Arnfinn Rollag	Gunnar Schjelderups Vei 11 A	0485	Oslo
Halvor Timann Rollag	Johannes Bruns Gate 5	0452	Oslo
Karoline Tolo Rollag	Vallegata 12 C	0454	Oslo
Lars Rollag	Gunnar Schjelderups Vei 11 D	0485	OSLO
Hanne Hareide Skårberg	Bergljots Vei 13 A	0575	Oslo
Morten Hareide Skårberg	Brannvaktveien 17	0489	OSLO
Odd Sjønnne Skårberg	Brannvaktveien 17	0489	Oslo
Tore Sjørdalen	Kjølebrøndsveien 1246	3766	SANNIDAL
Benke Sørensen	Kjølebrøndsveien 1242	3766	SANNIDAL
Borgar Frank Thorsen	Kjølebrøndsveien 1252	3766	Sannidal
Irene Barland Thorsen	Kjølebrøndsveien 1172	3766	Sannidal
Lisbeth Varpe	Holmenveien 14 H	3120	NØTTERØY
Elisabeth Rollag Aas	Bølstadveien 66	3430	SPIKKESTAD
Sven Egil Halvorsen	Nordre Berg Vei 72	3089	HOLMESTRAND
Siri Bache Heimdal	Nedre Ringvoll 21	1339	Vøyenenga
Bjørn Johnsen	Holmenveien 14 H	3120	NØTTERØY
Gunn Inger Kiil	Kjølebrøndsveien 1159	3766	SANNIDAL
Tommy Halvorsen Kiil	Kjølebrøndsveien 1161	3766	SANNIDAL
Tommy Halvorsen Kiil	Kjølebrøndsveien 1161	3766	SANNIDAL
Gunveig Lavine Kristoffersen	Egedius Gate 6	3040	DRAMMEN
NORSK-EIENDOM AS	Vrådals gate 2	3675	NOTODDEN
IMAGO GROUP AS	Storgata 2	3611	KONGSBERG
Jens Barland	Postboks 99, Sømsveien 170	4870	FEVIK
Øystein Bache	Th. Kittelsens Vei 12	0377	OSLO
Tore Bråthen	Gamle Drammensvei 107	3420	LIERSKOGEN
Bente Christiansen	Kjølebrøndsveien 1242	3766	SANNIDAL
FISKERIDIREKTORATET	Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN
Per Kr Kristoffersen	Egedius Gate 6	3040	Drammen
Syvert Dalan	Haukeveien 32	1357	BEKKESTUA
Hans Kristian Eide	Totengata 9	0658	OSLO
Kjetil Eide	Peder Buchs Gate 3 B	3015	DRAMMEN
Rachel Elisabeth Eide	Solveien 140 E	1167	Oslo
Vivian Skaare Erster	Haukeveien 32	1357	Bekkestua
Tomm Fjeldheim	Nittebergvegen 2	2022	GJERDRUM
Norsk Maritimt Museum	Postboks 720 Skøyen	0214	OSLO

Norsk Maritimt Museum /v Nymoen
KRAGERØ HAVNEVESEN KF
Statens naturoppsyn
Statens naturoppsyn /v Lindseth
Skjærgårdstjenesten Kragerø

Postboks 158
Postboks 5672 Torgard
e-post
e-post

3791 KRAGERØ
7485 TRONDHEIM